

Natuurtoets huisvesting calamiteitencentrum

Bijlage 1. Natuurtoets oefencalamiteitencentrum

1

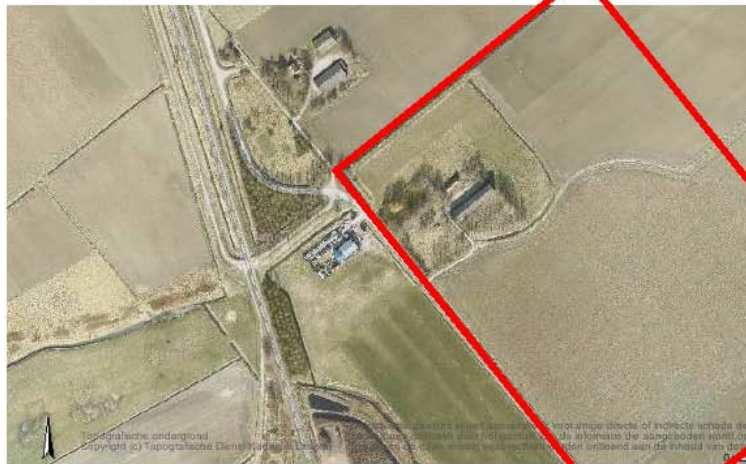
1. Aanleiding

Aanleiding natuurtoets

Op 28 februari 2003 is door het Ministerie van LNV ontheffing verleend in het kader van de Flora- en faunawet voor de ontwikkeling van de stedelijke randzone en recyclingzone in de Koergorspolder te Terneuzen (nr. FF/75C/2002/139). Deze ontheffing is vijf jaar geldig en loopt in februari 2008 af. Doordat de planontwikkeling is veranderd is geen verlenging van de ontheffing mogelijk maar dient een nieuwe ontheffingsaanvraag gedaan te worden.

In de zone langs de Koergorsstraat (oostzijde) worden twee projecten ontwikkeld: een calamiteitenoefencentrum en een huisvesting voor gemeentelijke diensten gerealiseerd. Ter plaatse van de locatie voor de huisvesting gemeentelijke diensten is momenteel nog een voormalige boerderij ('t Koei Schorre) aanwezig (thans in gebruik als burgerwoning). Naar verwachting zal deze in het najaar van 2008 kunnen worden gesloopt. Ter plaatse van het oefencentrum zijn de opstallen van de voormalige boerderij Zorgvliet reeds gesloopt en is alleen de erfbeplanting nog aanwezig (zie figuur 1). In deze boerderij was een kolonie vleermuizen aanwezig. Er is een kans dat de kolonie zich heeft verplaatst naar een van de aanwezige gebouwen in de directe omgeving. De gemeente heeft ingevolge de eerdere ontheffing nog de verplichting om ergens in de directe omgeving dagverblijven voor vleermuizen+ te maken. Het voornemen is dat deze worden gerealiseerd bij de nieuwe bebouwing van oefencalamiteitencentrum en gemeentelijke diensten.

De beide projecten volgen afzonderlijke planologische procedures. Voor zowel het oefencalamiteitencentrum, als de huisvesting gemeentelijke diensten en de stedelijke randzone worden afzonderlijke planologische procedures gevolgd. De voorliggende natuurtoets heeft betrekking op de beoogde ontwikkeling van het calamiteitenoefencentrum.

Figuur 1 Globale begrenzing plangebied (de bebouwing is in 2007 gesloopt)

Doel natuurtoets

De realisering van het project oefencalamiteitencentrum dient getoetst te worden aan de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet. Doel van deze Flora- en faunawet is de bescherming van dier- en plantensoorten in hun natuurlijke leefgebied (soortbescherming). Als een ruimtelijke ingreep wordt voorbereid, die gevolgen heeft voor beschermde planten- en/of diersoorten en/of hun leefgebied, dient voor de betreffende ingreep een ontheffing op grond van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd. Tevens is het noodzakelijk om na te gaan of er mogelijke effecten optreden in gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (gebiedsbescherming).

Mogelijke ingrepen

De huidige situatie van het projectgebied betreft

De gewenste toekomstige situatie van het projectgebied is nader beschreven in hoofdstuk 2 van de ruimtelijke onderbouwing. Feitelijk wordt het gehele gebied heringericht. Voor de beoordeling zijn de volgende ingrepen relevant:

- rooien beplanting en bouwrijpmaken van het terrein;
- bouw van het oefencalamiteitencentrum;
- gebruik van het oefencalamiteitencentrum.

Opzet rapportage

De opzet van deze rapportage natuurtoets is als volgt.

In hoofdstuk 2 wordt het natuurbeschermingskader vermeld en toegelicht (Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet).

In hoofdstuk 3 worden de huidige ecologische waarden van projectgebied en directe omgeving beschreven.

In hoofdstuk 4 zijn de te verwachten effecten op de natuurwaarden als gevolg van de realisering van het project vermeld.

In hoofdstuk 5 is de conclusie van de natuurtoets vermeld.

2. Beschermingskader

In dit hoofdstuk wordt het beleid met betrekking tot de natuurbescherming uiteengezet. De beoogde ontwikkeling dient getoetst te worden aan de Natuurbeschermingswet 1998 (gebiedsbescherming) en de Flora- en faunawet (soortbescherming).

Op 1 oktober 2005 is de (gewijzigde) "Natuurbeschermingswet 1998" in werking getreden. De Europese regelgeving in het kader van de Vogel- en Habitatrichtlijn is nu geheel in Nederlandse wetgeving geïmplementeerd: wat de gebiedsbescherming betreft door de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 en wat de soortenbescherming betreft door de Flora- en faunawet.

2.1. Gebiedsbescherming: Natuurbeschermingswet 1998

Normstelling

In 1998 is een nieuwe Natuurbeschermingswet tot stand gekomen die zich in tegenstelling tot de oude Natuurbeschermingswet van 1967 alleen op gebiedsbescherming richt. Al snel bleek dat in deze nieuwe wet onvoldoende rekening was gehouden met de Vogel- en Habitatrichtlijn. Daarom is in 2001 een wetsvoorstel tot wijziging van de Natuurbeschermingswet 1998 aan de Tweede Kamer aangeboden. De Eerste Kamer heeft op 18 januari 2005 de (gewijzigde) "Natuurbeschermingswet 1998" aangenomen. Deze wetswijziging is op 1 oktober 2005 in werking getreden. Vanaf dat moment verdwenen de Vogel- en Habitatrichtlijn naar de achtergrond omdat deze Europese regelgeving nu geheel in Nederlandse wetgeving is geïmplementeerd: wat de soortenbescherming betreft door de Flora- en Faunawet en wat de gebiedsbescherming betreft door de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998.

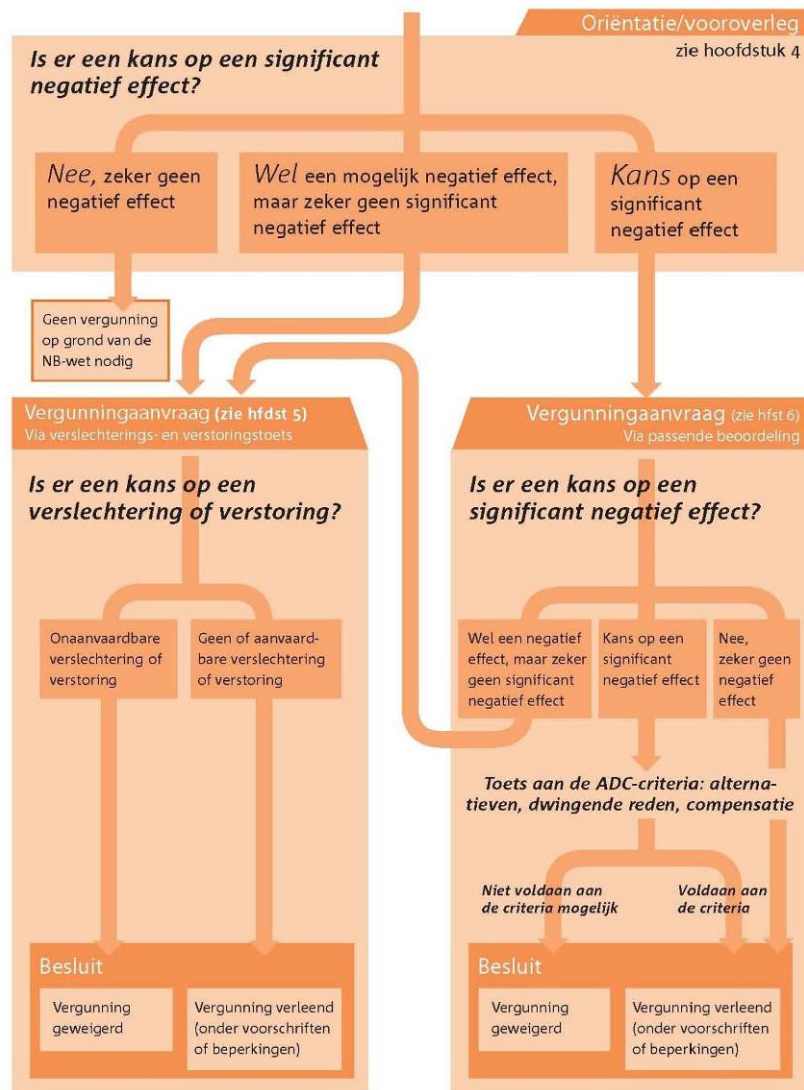
De Natuurbeschermingswet 1998 houdt – in hoofdzaak – het volgende in. De minister van LNV gaat over tot aanwijzing van gebieden, zoals bedoeld in de Vogel- en Habitatrichtlijn. In een aanwijzingsbesluit wordt de instandhoudingdoelstelling voor een bepaalde soort of habitatype bepaald. Hiertoe behoren in ieder geval de instandhouding van natuurlijke leefgebieden van beschermde vogelsoorten (Vogelrichtlijngebieden) en de instandhouding van natuurlijke habitats of populaties van kenmerkende soorten van deze habitattypen (Habitatrichtlijngebieden). De instandhoudingdoelstelling kan echter ook betrekking hebben op behoud, herstel en ontwikkeling van natuurschoon of natuurwetenschappelijke waarden.

Met het oog op de instandhoudingdoelstelling stellen Gedeputeerde Staten voor de betrokken gebieden een beheerplan vast. In dit beheerplan wordt aangegeven welke instandhoudingmaatregelen dienen te worden genomen om de doelen te bereiken. Een beheerplan geldt voor een periode van maximaal zes jaren en kan worden verlengd. Een beheerplan geeft op hoofdlijnen aan welke beheersmaatregelen genomen dienen te worden om de gestelde doelen te halen en welke milieucondities hiervoor vereist zijn. Daarnaast worden activiteiten of bestaand gebruik in en rond het gebied (externe werking) benoemd waarvoor toekomstig geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 meer nodig zal zijn.

Het is verboden zonder vergunning van Gedeputeerde Staten projecten te realiseren of "andere handelingen" te verrichten, die – gelet op de instandhoudingdoelstelling – de kwaliteit van het gebied kunnen verslechteren of een verstoring effect kunnen hebben¹⁾. Van verslechtering of verstoring is – volgens de wet – in ieder geval sprake, indien het betrokken project of de betrokken handeling tot aantasting van de natuurlijke kenmerken van het gebied kan leiden. In sommige gevallen kunnen mitigerende maatregelen door de initiatiefnemer worden genomen om deze effecten te verzachten.

¹⁾ Volgens de EU-handleiding treedt "verslechtering" op, wanneer de door de habitat ingenomen oppervlakte afneemt of wanneer er een dalende lijn optreedt met betrekking tot de specifieke betekenis van een gebied voor de instandhouding van de habitat of de daarmee "geassocieerde typische soorten" op lange termijn. Van "verstoring" is volgens de EU-handleiding sprake, wanneer uit populatiedynamische gegevens blijkt dat de soort het gevaar loopt niet langer een levensvatbare component van de natuurlijke habitat te blijven.

Project of handeling

Figuur 2 Vergunningprocedure in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998

(bron: Handleiding Natuurbeschermingswet 1998, LNV 2005)

Voor plannen of activiteiten die – gelet op de instandhoudingdoelstelling – de kwaliteit van het betrokken gebied kunnen verslechteren of een verstorend effect kunnen hebben, is goedkeuring nodig van de minister van LNV dan wel – voorzover het plannen van gemeenten of waterschappen betreft – van gedeputeerde staten. Ook voor het opstellen van beheerplannen moet een bestaande activiteit of gebruik worden beoordeeld op zijn effecten op de natuurwaarden. Bestaande activiteiten worden alleen opgenomen in het beheerplan voor zo ver ze het bereiken van de doelstellingen niet belemmeren. Indien er negatieve effecten worden veroorzaakt moeten mitigerende maatregelen worden genomen.

Voor nieuwe projecten, handelingen of plannen moet een vergunning worden gevraagd en indien ze afzonderlijk of in combinatie met andere significante gevolgen voor het betrokken gebied kunnen hebben, wordt een "passende beoordeling" gemaakt van de gevolgen voor het gebied. Daarbij wordt rekening gehouden met de instandhoudingdoelstelling.

Een passende beoordeling hoeft niet te worden gemaakt, indien:

- reeds eerder een relevante, passende beoordeling is gemaakt, *en*;
- het project, de handeling of het plan wordt herhaald of voortgezet, *en*;
- een nieuwe beoordeling redelijkerwijs geen nieuwe gegevens en inzichten zal opleveren.

Voor zowel de vergunning als de goedkeuring geldt dat deze slechts kunnen worden verleend, indien de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zullen worden aangetast.

Indien er significante effecten optreden moet aan een vergunning of goedkeuring de voorwaarde worden verbonden dat compenserende maatregelen worden getroffen. Compenserende maatregelen zijn vereist, indien een vergunning of goedkeuring wordt verleend omwille van dwingende redenen van groot openbaar belang en er niet met zekerheid vaststaat dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast (ADC procedure). De maatregelen moeten dan geëffectueerd zijn, voordat de schadelijke effecten optreden, tenzij kan worden aangetoond dat dit gelet op Natura 2000 niet noodzakelijk is. Gedeputeerde staten stellen de initiatiefnemer in de gelegenheid voorstellen voor compenserende maatregelen te doen.

Gebieden in de omgeving

Het plangebied is niet gelegen in of in de directe nabijheid van een Natura 2000-gebied. In de ruimere omgeving zijn gelegen:

- de Westerschelde, op een afstand van circa 6 kilometer;
- Canisvliet op een afstand van circa 7 kilometer.

2.2. Soortbescherming: Flora- en faunawet

Normstelling

Deze wet beschermt ongeveer 500 van de 36.000 dier- en plantensoorten die in Nederland voorkomen.

Soorten, verbod en ontheffing

De vele te beschermen diersoorten (vogels, vissen, zoogdieren, amfibieën, reptielen, insecten, et cetera) en enkele plantensoorten zijn te vinden op lijsten die onderdeel uitmaken van de Flora- en faunawet.

Gezien het doel van dit onderzoek is de volgende verbodsbepaling van de Flora- en faunawet van toepassing. Op grond van de Flora- en faunawet is het verboden:

- "planten, behorende tot een inheemse plantensoort, ... op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen" (artikel 8);
- "dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen" (artikel 9);
- "dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten" (artikel 10);
- "nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren behorende tot een beschermde inheemse soort te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren" (artikel 11).

Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB)

Per 23 februari 2005 geldt het gewijzigde *Besluit vrijstelling beschermde plant- en diersoorten* (Staatsblad 2004, 501). Dit besluit van 10 september 2004 maakt onderscheid in drie categorieën beschermde soorten. De betreffende soorten staan vermeld in drie tabellen.

Tabel 1 Algemene soorten: algemene vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Voor deze soorten geldt de lichtste vorm van bescherming. Als deze soorten op de locatie voorkomen dan geldt daarvoor een vrijstelling van de verbodsbepaling van de Flora- en faunawet.

Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 1 voor artikel 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden, wel geldt de algemene zorgplicht¹⁾.

Het is noodzakelijk dat de werkzaamheden buiten het vogelbroedseizoen worden gestart.

Tabel 2 Overige soorten: vrijstelling met gedragscode of ontheffing (lichte toets).

Deze soorten krijgen een zwaardere bescherming. Er geldt alleen een vrijstelling als sprake is van een gedragscode die is goedgekeurd door de Minister van LNV. Hiervoor geldt het volgende: als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 2 voor artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) goedgekeurde gedragscode. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring. Hetzelfde geldt voor alle vogelsoorten.

Er van uitgaande dat de initiatiefnemer ten tijde van de uitvoering nog niet beschikt over een goedgekeurde gedragscode, betekent dit dat voor deze soorten ontheffing moet worden aangevraagd. Ook hier is het noodzakelijk dat de werkzaamheden buiten het vogelbroedseizoen worden gestart.

Tabel 3 Soorten, genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB: vrijstelling met gedragscode of ontheffing / uitgebreide toets.

Voor deze soorten dient bij ruimtelijke ontwikkelingen altijd ontheffing aangevraagd te worden indien vaste rust-, verblijfs- en voortplantingsplaatsen worden verstoord. Er geldt geen vrijstelling met gedragscode.

Ontheffing

Als geen gebruik kan worden gemaakt van de vrijstellingsregeling, dient een ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd te worden bij LNV. Het verzoek om ontheffing wordt onderworpen aan een lichte toets of een uitgebreide toets, afhankelijk van de soorten die op de planlocatie voorkomen.

Uit meerdere praktijkvoorbeelden blijkt, dat het niet altijd op voorhand zeker is dat ontheffing kan worden verkregen vanwege het voorkomen van soorten van tabel 3. Om deze reden kunnen planologische procedures vertraging oplopen of kunnen projecten uiteindelijk zelfs niet worden uitgevoerd.

¹⁾ Zorgplicht. De wet erkent de intrinsieke waarde van het in het wild levende dier. Dat betekent dat voor de wet alle dieren van onvervangbare waarde zijn en dat mensen daar niet onzorgvuldig mee mogen omspringen. Vanuit deze gedachte is de zorgplicht in artikel 2 van de wet opgenomen. De zorgplicht houdt in dat iedereen "voldoende zorg" in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren (en dus niet alleen de beschermde) en hun leefomgeving. Dit is een algemeen fatsoensel dat voor iedereen geldt. Overigens geldt de zorgplicht ook voor planten.

3. Huidige ecologische waarden

3.1. Beschikbare inventarisatie gegevens Natuurloket

Deze paragraaf geeft een overzicht van de beschikbare gegevens over het voorkomen van de diverse soortgroepen in het plangebied. Een eerste indruk van de betekenis van het plangebied voor beschermde natuurwaarden kan worden verkregen door het raadplegen van het Natuurloket¹⁾.

Kilometerhokken

Het plangebied is gesitueerd in het kilometerhok 47-367. Dit kilometerhok ligt in het buitengebied van Terneuzen, inclusief een deel van het havengebied (Yara). Binnen de betreffende kilometerhok zijn de meeste soortgroepen niet of slecht onderzocht. Goed onderzocht zijn vaatplanten en watervogels.

Rapportage voor kilometerhok X:047 / Y:367

Soortgroep	FF*	FF23*	H/V*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten	1			6	goed	-	1975-1990
Mossen					niet onderzocht		1996-2006
Korstmossen					niet onderzocht		1991-2006
Paddestoelen					niet onderzocht		1991-2006
Zoogdieren	5	2	1	1	matig	0%	1996-2006
Broedvogels		1			slecht	0%	1995-2006
Watervogels		13			goed	0%	96/97-03/04
Reptielen					niet onderzocht		1992-2006
Amfibieën	1	0	0	0	slecht	51-100%	1992-2006
Vissen					slecht		1992-2006
Dagvlinders					redelijk	51-100%	1995-2006
Nachtvlinders					matig		1980-2005
Libellen					niet onderzocht		1992-2006
Sprinkhanen					niet onderzocht		1992-2006
Overige ongewervelden					niet onderzocht		1992-2006

* Legenda

FF = Flora- en faunawet
lijst 1 / lijst 2+3

H/V = Habitatrichtlijn (alleen

bijlage 1 en 2) of Vogelrichtlijn

RL = Rode Lijst

(*) = tevens meetnetgegevens

verzameld.

Volledigheid onderzoek: Hiermee

wordt aangegeven of op basis van

de gebrachte bezoeken een volledig

overzicht is te verwachten van de

soorten van de betreffende

soortgroep. Een toelichting op

deze categorieën kunt u vinden

onderaan deze rapportage.

Actualiteit: per groep is

aangegeven uit welke periode de

gegevens zijn opgenomen.

■ niet van toepassing

Landelijke vegetatiedatabank: gegevens inzien van dit hok

Landelijke vegetatiedatabank: gegevens inzien van de gezamenlijke kilometerhokken

Bijzondere soorten

Het Natuurloket geeft aan dat de volgende bijzondere waarnemingen bekend zijn:

- zes soorten vaatplanten van de Rode Lijst²⁾ en één die staat vermeld op tabel 1 van de Flora- en faunawet;
- vijf soorten zoogdieren die staan vermeld op tabel 1, tevens twee soorten zoogdier die staat vermeld op tabel 2 of 3 en tevens één soort die staat vermeld op de Habitatrichtlijn/Rode lijst. Het betreft hier naar alle waarschijnlijkheid één soort vleermuis en de veldspitsmuis. Het is bekend dat dwerg oorvleermmuizen een kraamkamer hadden in de voormalige boerderij.

¹⁾ Het Natuurloket is een gezamenlijk initiatief van het Ministerie van LNV en de Vereniging Onderzoek Flora en Fauna (VOFF). In de VOFF zijn Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's) verenigd. Het Natuurloket heeft als doel de toegankelijkheid van gegevens over de aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten in Nederland te vergroten (www.natuurloket.nl). De gebiedsinformatie is gebaseerd op waarnemingen die verzameld zijn door de PGO's.

²⁾ Rode lijsten geven voor een bepaald gebied een overzicht van soorten die daaruit zijn verdwenen en soorten die in het gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Rode lijsten hebben een signaleringfunctie en geen juridische status. Plaatsing op de lijst betekent niet automatisch dat de soort beschermd is. Daarvoor is opname van de soort onder de Flora- en faunawet nodig. De Rode lijsten helpen daarbij.

De beschikbare gegevens van het Natuurloket geven geen volledig beeld van de te beschermen natuurwaarden in het plangebied. Bij het opstellen van de habitattoets is daarom ook gebruik gemaakt van bestaande atlasgegevens uit de Atlas van de Nederlandse broedvogels (SOVON, 2002), Atlas van de Nederlandse zoogdieren (Broekhuizen, 1992), Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens, 1997), de verspreidingsgegevens (van amfibieën en reptielen) van RAVON (www.ravon.nl/amf_rep) en de Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen.

3.2. Typering natuurwaarden in het plangebied

Op grond van de beschikbare gegevens en een aanvullende veldverkenning op 22 februari 2008 kan een volgende typering worden gegeven van de natuurwaarden in het plangebied.

Het plangebied betreft grotendeels akkerbouwgronden en daarnaast het voormalige erf van de boerderij Zorgvliet. Dit voormalig erf wordt de laatste jaren niet meer onderhouden. De locatie van de voormalige bebouwing is herkenbaar aan de open plekken in de beplanting/ruigte.

Planten

In het plangebied zijn tijdens de veldverkenning geen beschermde soorten waargenomen. Op het erf en de akkers zijn deze ook niet te verwachten. Beschermde soorten zijn niet waargenomen en zijn ook niet te verwachten.

Vogels

In het plangebied kunnen broedvogels voorkomen die zijn gebonden aan beplanting, ruigte en open akkergebieden.

Op het voormalig erf komt een groot aantal oude bomen voor. Dit betreft veelal populieren, maar ook enige fruitbomen en platanen. Een aantal populieren is geheel of gedeeltelijk afgestorven en worden door spechten gebruikt als nestplaats. Naar alle waarschijnlijkheid door de grote bonte specht maar ook de groene specht kan een nestplaats hebben in een van de bomen.

Het voormalige erf is omvangrijk en er zal een redelijk aantal vogelsoorten gebruik maken van dit gebied als nestplaats. Er zijn geen vogelsoorten met een vaste nestplaats te verwachten. Broedvogels zijn beschermd in het kader van de Flora- en faunawet.

Zoogdieren

Het plangebied is geschikt als leefgebied voor een aantal algemene zoogdieren. Tijdens het veldbezoek zijn sporen van mol en muizen waargenomen. Naar verwachting betreft het soorten van tabel 1 en niet beschermde soorten (huismuis en rat). Het is bekend dat de veldspitsmuis in dit gebied voorkomt (mondelinge mededeling A. Wieland). Deze soort staat vermeld op tabel 3 van de Flora en Faunawet (bijzondere soort). De holtes in de bomen zijn nog niet geschikt voor vleermuizen (holtes zijn te gering van omvang). Het voorkomen van boombewonende vleermuizen is dan ook niet te verwachten.

Amfibieën

In het plangebied is geen open (zoet) water aanwezig en is een melding van algemene amfibie (tabel 1 Flora- en faunawet) bekend. Het erf is een geschikt landbiotoop voor algemene soorten, zoals de gewone pad en kleine watersalamander.

Geschikte voortplantingslocaties (poelen, vijvers en zoete sloten) zijn echter op grote afstand gelegen, zodat de feitelijke functie van het plangebied voor amfibieën marginaal zal zijn. Overige (zwaar) beschermde soorten, zoals rugstreeppad en kamsalamander zijn niet te verwachten.

Overige soorten

Het plangebied is ongeschikt als biotoop voor beschermde vissen en insecten (vlinders, sprinkhanen en libellen). Genoemde beschermde soortengroepen stellen hoge eisen aan hun leefgebied; het plangebied voldoet hier niet aan.

3.3. Conclusies huidige natuurwaarden

Op grond van de beschikbare gegevens en het locatiebezoek kunnen de volgende conclusies worden getrokken ten aanzien van het voorkomen van beschermde natuurwaarden.

- In het plangebied komen geen vaatplanten voor die in het kader van de Flora- en faunawet zijn beschermd.
- Broedvogels van struweel, opgaande beplanting en akker maken gebruik van het plangebied. Er zijn geen soorten met een vaste nestplaats.
- Er is geen kans dat vleermuizen een verblijfplaats in het plangebied hebben.
- Overige beschermde soorten zijn niet te verwachten.

4. Verwachte effecten op natuurwaarden

4.1. Beschermde natuurwaarden en mogelijke ontwikkelingen

Beschermde natuurwaarden

Met de beschikbare basisgegevens en het inzicht in de voorgenomen veranderingen kan een inschatting gemaakt worden van de huidige en toekomstige functies van het gebied voor fauna. Ten aanzien van de effecten van de ingreep wordt onderscheid gemaakt tussen:

- effecten op gebieden met een beschermde status (gebiedsbescherming);
- effecten op soorten (soortbescherming).

4.2. Effecten op gebieden met een beschermde status

Natura 2000-gebied Westerschelde

Mogelijke verstoring

De beoogde ontwikkeling heeft naar verwachting totaal geen negatieve effecten op de beschermde natuurwaarden van de Westerschelde. De Westerschelde en Canisvluit liggen op grote afstand (meer dan 6 kilometer) van het plangebied, effecten zijn derhalve niet te verwachten.

4.3. Effecten op soorten met een beschermde status

Mogelijke ontwikkelingen

De volgende ingrepen zijn in het kader van de Flora- en faunawet relevant:

- bouwrijp maken:
 - rooien van beplanting;
 - grondwerkzaamheden;
- bouw van gebouw en aanleg van overige voorzieningen;
- gebruik van het terrein.

Effecten als gevolg van het bouwrijp maken

Mogelijke verstoringen

Het bouwrijp maken kan leiden tot een aantasting of verstoring van aanwezige wettelijk te beschermen amfibieën, vogels en zoogdieren.

Oordeel

Het bouwrijp maken zal leiden tot verstoring door geluid en/of beweging van de genoemde soorten. Behalve de broedvogels en de veldspitsmuis betreft hier soorten die alle staan vermeld op tabel 1 van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten geldt een algehele vrijstelling en heeft geen ontheffing aangevraagd te worden. Broedvogels mogen niet worden verstoord, er zijn geen broedvogels met een vaste verblijfplaats.

Met het rooien van beplanting en verwijderen van de vegetatie is er een kans op het beschadigen, vernielen van nestplaatsen en onbewust doden van (de zwaar beschermde) veldspitsmuis.

Het voortbestaan van de soort in de regio wordt niet aangetast. In Zeeuws-Vlaanderen is de veldspitsmuis een redelijk algemene soort. Het is de verwachting dat de veldspitsmuis ook voorkomt op de taluds van de spoorlijn. Op het lokale niveau blijft dus voldoende geschikt leefgebied aanwezig. Daar het oefencentrum een groene inrichting krijgt zullen de verloren biotopen op termijn weer aanwezig zijn en kunnen deze vanuit de spoorlijn weer geoccupeerd worden. Hierdoor komt de gunstige staat van instandhouding niet in het geding.

In het kader van het zorgvuldig handelen wordt gestreefd om de aanwezige dieren uit het gebied te laten vertrekken (vluchten). Dit zal gebeuren door:

- bomen ruim voor de werkzaamheden te rooien;

- ten minste twee maanden voordat gestart wordt met grondwerkzaamheden de vegetatie kort boven de grond maaien. Maaisel direct verwijderen;
- bij voorkeur wordt dit meerdere malen herhaald.

Effecten als gevolg van de bouw*Mogelijke verstoringen*

De bouw van de voorzieningen en aanleg van wegen kan leiden tot een aantasting of verstoring van aanwezige wettelijk te beschermen amfibieën, vogels en zoogdieren op de bouwlocatie en de directe omgeving.

Oordeel

De bouwwerkzaamheden zullen na het bouwrijp maken niet leiden tot extra verstoring door geluid en/of beweging van de genoemde zoogdiersoorten en broedvogels, daar deze niet meer op de bouwlocatie aanwezig zijn.

Indien delen van het terrein gedurende langere tijd braak blijven liggen wordt het mogelijk geocupeerd door kleine zoogdieren, broedvogels en amfibieën. Dit is natuurlijk sterk afhankelijk van het seizoen.

Er kan overigens bij het ontwerp van de gebouwen en terreininrichting rekening worden gehouden met het bieden van broedmogelijkheden voor vogels, vleermuizen, veldspitsmuis en amfibieën.

Effecten als gevolg van het gebruik van het gebied*Mogelijke verstoringen*

Het gebruik van het oefencentrum zal mogelijk een verstoring van vogels, zoogdieren of amfibieën in het plangebied en de omgeving tot gevolg kunnen hebben.

Oordeel

In de omgeving zijn nauwelijks beschermde natuurwaarden aanwezig.

Het oefencentrum kent diverse oefeningen waarvoor delen van het terrein specifiek zijn ingericht. Deze oefeningen zullen geregeld plaatsvinden. Vogels en fauna zullen zich richten op dit gebruik. Doordat er grote delen van het terrein buiten de feitelijke oefeningen blijven zullen diverse (beschermde) natuurwaarden zich op het oefencentrum vestigen.

5. Conclusies natuurtoets

Op grond van de beschikbare gegevens en de uitgevoerde beoordeling zijn de volgende conclusies getrokken.

Gebiedsbescherming

De Natura-2000 gebieden Westerschelde en Canisvliet liggen ver van het plangebied af. Negatieve effecten zijn dan ook niet te verwachten. Gebiedsbescherming is derhalve niet aan de orde.

Soortbescherming

De werkzaamheden in het plangebied leiden tot mogelijke aantasting van de verblijfsgebieden en/of verstoring van broedvogels en vleermuizen. Verstoring van broedvogels dient te worden voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen (maart tot en met juli) te laten starten en nesten altijd te ontzien door middel van een rustzone van minimaal 20 meter.

Ontheffing

Een ontheffing van het Ministerie van LNV is niet nodig, indien de mitigerende maatregelen gericht op de veldspitsmuis worden uitgevoerd. De werkzaamheden mogen niet leiden tot een verstoring van broedvogels. De mitigerende maatregelen zijn gericht op het ongeschikt maken van het gebied voor de veldspitsmuis. Dit kan door:

- bomen ruim voor de werkzaamheden te rooien;
- ten minste twee maanden voordat gestart wordt met grondwerkzaamheden de vegetatie kort boven de grond maaien. Maaisel direct verwijderen;
- afhankelijk van de groei van de vegetatie wederom maaien en afvoeren.

Door deze maatregelen wordt het gebied onaantrekkelijk voor veldspitsmuizen (en andere dieren) en zullen zij het gebied verlaten.

Zorgvuldig handelen

In de Flora- en faunawet staat ook het principe van "zorgvuldige handelen" beschreven. Dit is gericht op het voorkomen van onnodige slachtoffers, ook voor algemene soorten waarvoor een vrijstelling geldt. Uit het oogpunt van zorgvuldig handelen is het wenselijk om ruim voorafgaande aan de feitelijke ingreep de grasvegetatie, waar ingrepen zullen plaatsvinden, (frequent) kort te maaien en het maaisel af te voeren. Hierdoor wordt het gebied minder geschikt als leefgebied voor kleine zoogdieren en broedvogels. Deze zullen wegtrekken of zich niet vestigen. De kans op het onbewust doden van deze toch (algemene) dieren is daardoor duidelijk geringer en hiermee kan worden voldaan aan de doelstelling ten aanzien van het zorgvuldig handelen, zoals vastgelegd in de Flora- en faunawet.